

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 maja 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił W. W. prawa do ponownego ustalenia renty rodzinnej od 1 marca 2013 roku do 30 września 2013 roku.

Decyzja została wydana na podstawie art.107a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz.1440 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż do renty rodzinnej w okresie od 1 marca 2013 roku do 30 września 2013 roku był uprawniony również M. W., który nie zgłosił wniosku o wyłączenie z kręgu osób uprawnionych do renty.

W odwołaniu od powyższej decyzji W. W. wniosła o ponowne wyliczenie należnego zwrotu renty rodzinnej przez M. W.. Wyjaśniła, iż do renty rodzinnej po zmarłym ojcu R. W. była uprawniona wraz z bratem M. W.. Renta ta wynosiła 90%, czyli po 45% dla każdej z osób uprawnionych. Skoro brat M. W. został pozbawiony prawa do renty rodzinnej powinna otrzymać 85% świadczenia, a brat zwrócić tylko 5%.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona W. W. ma od 5 lipca 1997 roku ustalone prawo do renty rodzinnej po ojcu R. W..

Renta rodzinna przysługiwała ubezpieczonej oraz jej bratu M. W..

(okoliczności bezsporne)

W dniu 5 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych otrzymał informację, o skreśleniu M. W. z listy studentów z dniem 15 lutego 2015 roku. Decyzją z dnia 11 grudnia 2014 roku M. W. został zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej za okres od 1 marca 2013 roku do 30 września 2013 roku oraz odsetek za okres od 12 marca 2013 roku do 11 grudnia 2014 roku.

(decyzja – k.3 akt VIII U 335/15)

Wyrokiem z dnia 28 września 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie VIII U 335/15 zmienił decyzję Zakładu z dnia 11 grudnia 2014 roku w ten sposób, że nakazał obliczyć odsetki od nienależnie pobranych świadczeń od dnia 19 grudnia 2014 roku, w pozostałej części odwołanie M. W. oddalił.

(odpis wyroku – k.10, odpis uzasadnienia – k.11-14)

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2017 roku Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację M. W. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 28 września 2015 roku w sprawie VIII U 335/15.

(odpis wyroku – k.)

W dniu 30 kwietnia 2015 roku ubezpieczona wniosła o ponowne wyliczenie renty rodzinnej w związku z utratą przez M. W. prawa do części renty rodzinnej. W uzasadnieniu podała, iż wobec utraty prawa do renty rodzinnej przez M. W. w 2013 roku należy jej się cała renta rodzinna dla jednej osoby uprawnionej (85%), a jej brat jest zobowiązany do zwrotu 5% renty rodzinnej.

(wniosek – akta ZUS)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie dowodów z dokumentów, których strony nie kwestionowały.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

W dniu 30 kwietnia 2015 roku ubezpieczona W. W. wniosła o przyznanie jej całości renty rodzinnej w okresie od 1 marca 2013 roku do 30 września 2013 roku, wskazując iż jej brat M. W. w tym okresie utracił prawo do renty wskutek przerwania nauki.

Zgodnie z treścią art.73 ust.1 punkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.1383) renta rodzinna wynosi dla jednej osoby uprawnionej 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu a dla dwóch osób uprawnionych - 90% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu. Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna renta rodzinna, renta rodzinna podlega podziałowi na równe części między uprawionych (art.74 ust.1 i 2 ww. ustawy).

Ubezpieczona pobierała rentę rodzinną po ojcu R. W.. Renta ta przysługiwała również jej bratu M. W..

Prawomocną decyzją z dnia 11 grudnia 2014 roku M. W. został zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranej renty rodzinnej za okres od 1 marca 2013 roku do 30 września 2013 roku, z uwagi na przerwanie nauki. Informacja ta wpłynęła do organu rentowego w dniu 5 grudnia 2014 roku.

Stosownie do treści art.74 ust.3 ww. ustawy w przypadku ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania podziału renty rodzinnej po raz pierwszy lub zmiany warunków dotychczasowego podziału renty ze względu na zmianę liczby osób uprawnionych organ rentowy dokonuje podziału świadczenia od miesiąca ujawnienia tych okoliczności. Oznacza to, iż Zakład w związku z otrzymaniem informacji wpływających na podział renty jest zobowiązany do jej przeliczenia. Ponowny podział renty rodzinnej następuje od miesiąca ujawnienia się okoliczności do niego zobowiązujących (art.133 ww. ustawy). Ujawnienie pobrania przez jedną z osób uprawnionych do części renty rodzinnej nienależnego świadczenia (co miało miejsce w przypadku M. W.) nie prowadzi automatycznie do ponownego podziału renty rodzinnej za okresy, które przypadają przed miesiącem ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania ustalenia wysokości świadczenia pomiędzy pozostałymi uprawnionymi.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego, wyrażony w wyroku z dnia 2 marca 2010 roku (II UK 235/09, Lex nr 920573) iż osoba, która nienależnie pobrała część renty rodzinnej jest zobowiązana do zwrotu całości wypłaconych świadczeń, bez możliwości wstecznego ustalenia nowej wysokości lub nowego podziału renty ze względu na zmianę liczby osób uprawnionych za okresy przypadające przed miesiącem ujawnienia okoliczności uzasadniających ponowne ustalenie wysokości lub ponowny podział renty rodzinnej, a zobowiązanie do zwrotu całości nienależnie pobranych części renty rodzinnej przez osobę, która utraciła prawo do tego świadczenia, nie prowadzi do ponownego ustalenia wysokości lub podziału renty rodzinnej przysługującej pozostałym osobom uprawnionym do tego świadczenia za okresy, które przypadają przed miesiącem ujawnienia okoliczności powodujących konieczność dokonania ponownego ustalenia wysokości lub podziału renty rodzinnej.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż M. W., po skreśleniu z listy studentów nie zgłosił wniosku o wyłączenie go z kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej, w związku z zaprzestaniem kontynuowania nauki od 1 marca 2013 roku. Gdyby taki wniosek został złożony prawo do renty rodzinnej, stosownie do treści art.107a ww. ustawy zostałyby ponownie ustalone z pominięciem wnioskodawcy. Postępowanie w sprawie o ponowne ustalenie prawa do renty rodzinnej oraz jej wysokość jest wszczynane na wniosek jednej z osób uprawnionych do tego świadczenia. Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie przewiduje działania przez Zakład z urzędu. Zatem do ponownego ustalenia prawa do renty z pominięciem M. W. konieczne było złożenie przez niego wniosku.

Wyłączenie z kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej nie jest zdarzeniem nieodwracalnym, bowiem osoba, która złożyła wniosek o wyłączenie jej z kręgu osób uprawnionych, może złożyć wniosek o rentę rodzinną i w tym wypadku renta rodzinna ulega ponownemu ustaleniu. Obecnie M. W. jest zobowiązany do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w okresie od 1 marca 2013 roku do 30 września 2013 roku. Zobowiązanie M. W. do zwrotu części renty rodzinnej nie skutkuje ponownym ustaleniem wysokości renty rodzinnej przysługującej pozostałym osobom uprawnionym do tego świadczenia, za okresy, które przypadają przed miesiącem ujawnienia tych okoliczności.

Wyplacona ubezpieczonej W. W. przypadająca jej część świadczenia nie może zostać wyrównana, bowiem wypłacenie niższego świadczenia nie było błędem organu rentowego, ale skutkiem niepoinformowania przez M. W. o utracie uprawnień do renty rodzinnej w spornym okresie.

Nadto należy wskazać, iż w niniejszym postępowaniu nie ma możliwości ustalenia w jakiej wysokości M. W. powinien zwrócić nienależne świadczenie, bowiem w tym zakresie została wydana decyzja, będąca przedmiotem oceny w postępowaniu w sprawie VIII U 335/15.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonej, pouczając o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.

11.09.2017 r.